

## **Verslag Inhoudelijk afstemmingsoverleg Examenloket 8 februari 2018**

### **9. Inzien examen voordat uitslag is vastgesteld**

In de wet- en regelgeving is niets vastgelegd over het inzien van het gemaakte examen na de eerste correctie en voordat de N-term is vastgesteld. Artikel 57 EB schrijft voor hoe lang het examenwerk moet worden bewaard ter inzage voor belanghebbende vanaf de vaststelling van de uitslag. [REDACTED]

Vastgesteld wordt dat op vragen hierover dit het antwoord is: het is niet verboden. Wel zal daarbij uitdrukkelijk worden aangetekend dat het om meer redenen niet handig en verstandig is.

**Van:** art. 10 2 e  
**Aan:** art. 10 2 e  
**Cc:** art. 10 2 e  
**Onderwerp:** RE: Arrest Hof van Justitie inzagerecht en protocollen vo-raad  
**Datum:** donderdag 11 april 2019 12:27:31

---

Dag art. 10 2 ,

Zojuist wederom een bericht gehad van de advocaat die ook het onderstaande aan de orde stelde. Dit keer verwijst hij naar de [Handreiking geschil score centraal examen](#) op Examenblad.nl. Deze handreiking is vorig jaar op Examenblad.nl geplaatst, op verzoek van [redacted] en in overeenstemming met OCW.

Het betreffende arrest heeft ook hiervoor gevolgen, net als de Protocollen van de VO-raad. art. 11 lid 1

[redacted]

[redacted]

[redacted]

Kortom, het is wenselijk om een eenduidige lijn af te spreken met elkaar in het kader van de informatievoorziening. art. 11 lid 1

[redacted]

[redacted]

Graag hoor ik de huidige stand van zaken en hoe hier verder mee om te gaan in het kader van informatievoorziening.

Alvast bedankt.

Met vriendelijke groet,

art. 11 lid 1

Medewerker Examenlijn

.....  
**College voor Toetsen en Examens**

Muntstraat 7 | 3512 ET | Utrecht

Postbus 315 | 3500 AH | Utrecht

.....  
 E: art. 10 2 e@cvte.nl

T: 030-[redacted]

---

**Van:** [redacted] [mailto:[redacted]@minocw.nl]

**Verzonden:** donderdag 21 maart 2019 13:18

**Aan:** art. 10 2 e@cvte.nl>

**CC:** art. 10 2 e@minocw.nl>

**Onderwerp:** RE: Arrest Hof van Justitie inzagerecht en protocollen vo-raad

Hoi **art. 10**,

Dank voor de reminder. Ik heb het even nagekeken en ik heb destijds **art. 10 2 e** al wel verzocht om de handreiking openbreken vastgestelde scores te verspreiden en te koppelen aan de protocollen, maar niet de lijn over het kopiëren van examenwerk. Dat laatste doe ik alsnog.

Groet,

**art. 10 2**

---

**Van:** [redacted] [mailto:[redacted]@cvte.nl]

**Verzonden:** vrijdag 1 maart 2019 13:31

**Aan:** **art. 10 2 e**

**Onderwerp:** Arrest Hof van Justitie inzagerecht en protocollen vo-raad

Dag **art. 10 2**,

Bijgevoegde brief (inclusief arrest van het Hof van Justitie) heeft ons via **art. 10 2 e** van de VO-Raad bereikt. Naar aanleiding van dit arrest heeft advocaat **art 10 2 e** vragen gesteld met betrekking tot de Protocollen (inzagerecht) van de VO-Raad. Het arrest geeft een ruimere interpretatie dan het huidige artikel 57 van het Eindexamenbesluit VO en de Protocollen van de VO-raad.

Allereerst heb ik deze kwestie voorgelegd aan het Examenloket (**art. 10 2 e**). Zowel het arrest als het advocatenbureau kwam hen bekend voor. **art. 10**

Vervolgens wees zij mij op punt 58 van het afsprakenoverzicht van het inhoudelijke afstemmingsoverleg: *'Aan VO-Raad wordt gevraagd in protocollen duidelijke tekst op te nemen over het kopiëren van gemaakt examenwerk alsmede over het al dan niet open kunnen breken van de vastgestelde score en de te volgen procedure'*. Bij dit actiepunt staat jouw naam vermeld.

**art. 11 lid 1**

Zou jij contact willen opnemen met **art. 10 2 e**, gezien actiepunt 58 van het afsprakenoverzicht van het inhoudelijke afstemmingsoverleg?

Alvast bedankt.

Met vriendelijke groet,

**art. 10 2 e**

Medewerker Examenlijn

.....  
**College voor Toetsen en Examens**

Muntstraat 7 | 3512 ET | Utrecht

Postbus 315 | 3500 AH | Utrecht

.....

E: [art. 10 2 e@cvte.nl](mailto:art.102e@cvte.nl)

T: 030- [REDACTED]



Van: **art 10 2 e** >  
Aan: **art 10 2** @vo-raad.nl, info@vo-raad.nl  
Datum: donderdag, 17 januari 2019 16:31  
Onderwerp: informatie ten behoeve van de Protocollen centrale examens 2019 [D100290\_I6887686]  
Bijlagen: Arrest HvJ 20-12-2017.pdf; perscommuniqué HvJ 20-12-2017.pdf;

VO-raad  
t.a.v de redactie Protocollen centrale examens voortgezet onderwijs 2019  
**art. 10 2 e**

Geachte **art 10 2 e**,

Naar ik van een juridisch medewerker van de VO-raad (**art 10 2 e**) en uit de Protocollen van eerdere jaren heb begrepen **art 11 lid 1**. Ik heb u een aantal malen tevergeefs geprobeerd telefonisch te bereiken, daarom wil ik - zonder telefonische aankondiging - het volgende onder uw aandacht brengen.

Achtergrond van mijn e-mail is dat ik in mijn praktijk in de afgelopen jaren een aantal malen te maken heb gehad met onduidelijkheid tussen examenkandidaten en scholen over de over en weer bestaande rechten en verplichtingen ten aanzien van inzage en afgifte van gemaakt examenwerk. Wat ik daarbij heb gezien is dat scholen een zeer groot vertrouwen hebben in de Protocollen. Ik heb zien gebeuren dat scholen zich achter de inhoud van de Protocollen verschuilen, stellende dat als zij doen wat in de Protocollen staat, zij zonder meer het juiste doen.

In eerdere versies van de Protocollen is expliciet opgenomen dat kandidaten geen recht hebben op teruggave van gemaakt werk of een kopie daarvan.

Dat gezegd hebbende wil ik dat u c.q. de VO-raad kennis neemt van het arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie van 20 december 2017, zaaknummer C-434/16. Daarin is bepaald dat examenwerk van een examenkandidaat, en ook de daarop betrekking hebbende opmerkingen van de examiner(en), dienen te worden gekwalificeerd als *persoonsgegevens* in de zin van Richtlijn 95/46/EG. Een kopie van dit arrest voeg ik bij, alsmede een kopie van het perscommuniqué

Uit dit arrest volgt dat examenkandidaten recht hebben op inzage en afgifte van (kopieën van) gemaakt examenwerk en van de beoordeling.

Ik heb een school reeds vóór de examens van in 2018 gewezen op dit arrest. De betreffende school heeft daar toen echter niets mee gedaan, **art. 11 lid 1**

Voorkomen moet worden dat de oude praktijk uit onwetendheid wordt voortgezet. Daarom stuur ik u deze e-mail.

Graag verneem ik van u hoe de VO-raad na kennisneming van dit arrest aankijkt tegen deze niet tegen te houden veranderingen in de tot op heden gangbare praktijk van niet afgeven van kopieën van examenwerk en beperken van de mogelijkheden tot inzage.

Tevens verneem ik graag hoe de VO-raad scholen gaat wijzen op de gevolgen van voornoemd arrest. Ik meen dat vermelding in de Protocollen nodig is, juist vanwege het feit dat scholen zo een groot vertrouwen hebben in de juistheid en volledigheid van de informatie in de Protocollen.

Uiteraard ben ik graag beschikbaar om met u van gedachten te wisselen over dit onderwerp, en desgewenst de VO raad te helpen. U mag mij bellen.

In afwachting van uw reactie.

Met vriendelijke groet,

**art 10 2 e**

**art. 10 2 e**

M: art 10.2 e

E: art 10.2 e

Dit e-mailbericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde[n] en kan persoonlijke of vertrouwelijke informatie bevatten, beschermd door een beroepsgeheim. Gebruik van deze informatie door anderen dan de geadresseerde[n] en gebruik, openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/ of verstrekking door hen die niet gerechtigd zijn van deze informatie kennis te nemen, is verboden en wordt u verzocht dit bericht terug te sturen en het origineel te vernietigen. art 10.2 e en opdrachten worden uitsluitend door deze rechtspersoon aangenomen. Op onze dienstverlening zijn onze algemene voorwaarden van toepassing, waarin een beperking van onze aansprakelijkheid is opgenomen. Deze voorwaarden kunt u downloaden van onze website of worden u op verzoek gemaild.

**Van:** art. 10 2 e  
**Aan:** art. 10 2 e  
**Cc:** art. 10 2 e  
**Onderwerp:** Kopieren van examenwerk door leerlingen  
**Datum:** donderdag 11 april 2019 12:54:00  
**Bijlagen:** [FW Arrest Hof van Justitie inzagerecht en protocollen vo-raad.msg](#)  
[RE Arrest Hof van Justitie inzagerecht en protocollen vo-raad.msg](#)

---

Hoi art. 10 2,

Vanuit de keten komen er vragen over het kopiëren van examenwerk. Er is een advocaat actief die op basis van een arrest vragen stelt aan examenloket en CvTE. Hieronder de samenvatting, en in de bijlage de meer uitgebreide toelichting + arrest.

Kan jij helpen om onderstaande vragen te beantwoorden? Misschien inbrengen in juridisch vragenuur volgende week woensdag?

Lijn van Overheid tot nu (wordt toegevoegd aan de protocollen examinering van de VO-raad):

Ten aanzien van het eerste punt merkten we dat er vragen komen vanuit scholen over wat wel en niet mag m.b.t. het kopiëren van gemaakt examenwerk. Er hebben inmiddels ook rechtszaken over plaats gevonden. Daarom kwamen we met de ketenpartners tot de volgende lijn:

- kopiëren van gemaakt examenwerk (voor leerlingen) is niet verboden, maar de intentie voor het willen kopiëren is belangrijk om helder te krijgen;
- het is te adviseren dat de school voortijds nadenkt over hoe ze wil omgaan met verzoeken tot kopiëren en dit opneemt in het examenreglement;
- In het examenreglement kan de school duidelijk melden bijv. dat kopieën alleen worden verstrekt met het oog op de voorbereiding van de herkansing, dat er niet over de beoordeling gediscussieerd kan worden en dat het gemaakte werk ook niet gedeeld mag worden via sociale media.

Nu komt een advocaat op de proppen met het bijgevoegde arrest waarvan de bottom line is: kopiëren van het examenwerk door leerlingen bij inzage is toegestaan, omdat het gemaakte examenwerk persoonsgegevens zijn voor degene die het examen heeft gemaakt. Daarmee heb je recht op een kopie.

Vragen die nu opkomen (mede door de advocaat):

- wat is nu de lijn van de overheid en waar kunnen we die terug vinden?
- hoe verhoudt het arrest zich tot het EB? Vraagt het explicitering of wijziging van regels?
- wat is de relatie van het arrest met de handreiking openbreken scores die de overheid heeft opgesteld met inspectie?

Groet,

art 10 2 e

art. 10 2 e

art. 10 2 e

Directie Voortgezet Onderwijs // Afdeling onderwijshoud en -kwaliteit  
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap



06-



art. 10 2 e @minocw.nl

Rijnstraat 50, Den Haag (hoftoren), 10<sup>e</sup> verdieping.



**Van:** [Faassen, Henri van](#)  
**Aan:** [Art. 10 2e](#)  
**Onderwerp:** RE: Vraag van CvTE: juridisch & met grote financiële gevolgen  
**Datum:** vrijdag 1 november 2019 16:16:24

---

Hallo [Art. 10 2e](#),

Dit is zó specifieke, juridisch, mét een financiële component, dat het primair bij de beleidsdirectie VO thuishoort.

[Art. 11.1](#)

Grt Henri

---

**Van:** [Art. 10 2e](#)  
**Verzonden:** vrijdag 1 november 2019 13:33  
**Aan:** Faassen, Henri van; [Art. 10 2e](#)  
**Onderwerp:** Vraag van CvTE: juridisch & met grote financiële gevolgen

Hoi [Art. 10 2e](#) en Henri,

Even een vraag aan jullie beiden. Antwoord kan wel maandag in de slipstream van het MT, waar ik toch eventjes aanschuif voor de Status IB. De concrete vraag aan jullie is groen!

[Art. 10 2e](#) heeft me hier al meermaals over gehoord: het advieswerk dat ik met enige regelmaat doe voor het College voor Toetsen en Examen. [Art. 11.1](#)

En aangezien de privacy governance nog niet superhelder is, even maar de vraag aan jullie beiden. En aan jullie en niet aan de FG, omdat het primair een vraag voor de organisatie is, aangezien het hier gaat om de consequenties voor de organisatie van een te (lees: [Art. 11.1](#)) enthousiaste naleving van de AVG, maar ook een vraag van: wie moet er helpen vanuit het departement (ik, WJZ, sectorspecifieke juristen, of toch de FG (lijkt me niet), of helemaal niemand en moeten ze hulp inhuren?).

In de kortst mogelijke versie van het verhaal: er is een uitspraak geweest (dec '17) van het EHvJ in een zaak van een Ierse man versus de Ierse (AVG) toezichthouder. Hij wilde onder het inzagerecht inzage krijgen in zijn **examen-antwoorden** en de **beoordeling** (opmerkingen) door de examiner. Dat hadden de opleiding én de toezichthouder afgewezen. Het Hof zei echter: de antwoorden op de vragen zijn persoonsgegevens, maar ook wat de examiner te zeggen heeft óver die antwoorden zijn daarmee persoonsgegevens. En daarmee geldt de AVG en dus het inzagerecht. Dat gezegd hebbende heeft het HvJ EU in die zaak wel verduidelijkt dat het inzagerecht **niet** geldt voor **de examenvragen**, aangezien het hier geen persoonsgegevens betreft.

[Art. 10 2e](#) Ik had het CvTE gevraagd om deze in kaart te brengen en dat is gebeurd, zie bijlage. In het document zijn mogelijke effecten per sector gerubriceerd:

1. Centrale examens VO
2. Staatsexamens VO
3. Staatsexamens Nt2 (nederlands als tweede taal)
4. Centrale examens mbo
5. Centrale Eindtoets PO

**Nu is de vraag: hoe nu verder.** Ik heb WJZ gevraagd te helpen. [REDACTED]

Issues:

- Zijn examenvragen persoonsgegevens. Ja en nee. De kans is zeer wel mogelijk dat een rechter zich in de toekomst nog nadrukkelijker gaat uitlaten en dan zegt dat het inzagerecht inderdaad uitstrekt tot de vragen of het antwoordmodel omdat je de antwoorden & de beoordeling ervan anders niet kan duiden.
- Volledige inzage in de examenvragen en antwoordmodellen maakt hergebruik moeilijker omdat er dan veel meer examens gemaakt moeten worden en dat kost (veel) geld;
- Er bestaat meestal een vorm van inzagerecht in examens, maar die is beperkter (soms enkel inzage op locatie, of beperkt in de tijd, bijv 6 maanden) dan waar je onder de AVG aanspraak op kunt maken (zolang als je de gegevens verwerkt). Een ruimere interpretatie maakt hergebruik van examens nog moeizamer.
- Je kan ook geen voorwaarden stellen aan dat inzagerecht onder de AVG (bijv. dat het 'zin' moet hebben, bijv. dat de betrokkene bij het constateren van een fout alsnog het diploma zou kunnen halen).
- Betrokkenen hebben in principe ook recht op een kopie van de gegevens. Je kan je in deze de issues dan ook voorstellen. Ook dat maakt verspreiding van de 'geheime' vragen zo veel makkelijker.

Art. 11.1 [REDACTED]

Art. 11.1 [REDACTED]

Met vriendelijke groet,

Art. 10 2e [REDACTED]

[REDACTED]

06- [REDACTED]

[REDACTED]@minocw.nl

Art. 10 2e [REDACTED]

Min. Onderwijs, Cultuur en Wetenschap/  
Directie Bestuursondersteuning en Advies (BOA)/  
Veiligheid en Burgervragen

Bezoekadres: Rijnstraat 50, Den Haag



Art. 10 2e

**Van:** Dienstpostbus Toetsen en Examens VO  
**Verzonden:** woensdag 6 november 2019 10:23  
**Aan:** Art. 10 2e  
**CC:** Dienstpostbus Toetsen en Examens VO  
**Onderwerp:** RE: contactpersoon gezocht bij de directie voor privacy-juridisch vraagstuk

Wat is het probleem wat onder deze vragen?

- Ouders die snel naar juristen toe gaan voor inzage recht? –volgens Plexs regelgeving onduidelijk.
- Wat is het doel van ons huidige inzage recht? Inzien om er van te leren, of om een externe 'derde corrector' te maken. Hoe hangt dit samen met de AVG/ Ierland. Hoe wordt het nu uitgevoerd.
- Waarom maken we de koppeling met huidig inzage recht?

Art. 10 2e : zoekt uit wat heeft ze over inzage recht van Art. 10 2e .

Art. 10 2e zoekt uit of ze oorspronkelijk doel inzage recht kan vinden.

Art. 10 2e : plant afspraak in met Art. 10 2e hierover.

---

**Van:** Art. 10 2e  
**Verzonden:** dinsdag 5 november 2019 12:59  
**Aan:** Dienstpostbus Toetsen en Examens VO  
**Onderwerp:** FW: contactpersoon gezocht bij de directie voor privacy-juridisch vraagstuk

---

**Van:** Art. 10 2e  
**Verzonden:** dinsdag 5 november 2019 12:44  
**Aan:** Art. 10 2e  
**CC:** Art. 10 2e  
**Onderwerp:** FW: contactpersoon gezocht bij de directie voor privacy-juridisch vraagstuk

Zouden jullie hier eens naar willen kijken? Wij hebben toch al inzage recht in de regelgeving geregeld?

---

**Van:** Art. 10 2e  
**Verzonden:** vrijdag 1 november 2019 16:44  
**Aan:** Art. 10 2e  
**Onderwerp:** contactpersoon gezocht bij de directie voor privacy-juridisch vraagstuk

Beste Art. 10 2e ,

Ik zie in haar agenda dat Art. 10 2e nog een paar dagen afwezig is. Op Rijksportaal zag ik dat jij Art. 10 2e Ik denk dat ik bij jou moet zijn, dan wel bij een jurist die voor jou werkt.

In de mail die ik als bijlage toevoeg zie je mijn oorspronkelijke mail die ik mijn directeur eerder vandaag stuurde. Zie ook de mail hieronder aan Art. 10 2e .

Ik hoor graag of jullie kunnen helpen. Kan me voorstellen dat het nogal veel informatie is in die mail, dus kom het desgewenst graag mondeling toelichten.

Hartelijke groet,

Art. 10 2e

---

**Van:** Art. 10 2e

**Verzonden:** vrijdag 1 november 2019 16:29

**Aan:** Art. 10 2e

**Onderwerp:** contactpersoon gezocht bij de directie voor privacy-juridisch vraagstuk

Ha Art. 10 2e ,

We hebben elkaar volgens mij nog niet direct gesproken, maar elkaar misschien wel eens gezien in de context van het directiesecretarissenoverleg, waar ik voor de zomer te gast was.

Art. 11.1

In die hoedanigheid helpt ik het College voor Toetsen en Examens wel eens met privacy vraagstukken. Nu hebben ze een vraag, waar ik op hoofdlijnen al over geadviseerd heb, maar wat eigenlijk mijn pet en takenpakket te boven gaat. Mijn directeur Henri van Faassen adviseerde me om een jurist bij VO aan te haken. Maar ik ken daar nog geen juristen persoonlijk. Kan je me ajb helpen aan contactpersonen?

Alvast bedankt.

Met vriendelijke groet,

Art. 10 2e

06-  
@minocw.nl

Art. 10 2e

Min. Onderwijs, Cultuur en Wetenschap/  
Directie Bestuursondersteuning en Advies (BOA)/  
Veiligheid en Burgervragen

Bezoekadres: Rijnstraat 50, Den Haag

Art. 10 2e

**Van:** Art. 10 2e  
**Verzonden:** dinsdag 12 november 2019 10:41  
**Aan:** Art. 10 2e  
**CC:** Art. 10 2e Dienstpostbus Toetsen en Examens VO; Art. 10 2e  
**Onderwerp:** RE: contactpersoon gezocht bij de directie voor privacy-juridisch vraagstuk

**Opvolgingsmarkering:** Opvolgen  
**Markeringsstatus:** Voltooid

Hoi Art. 10 2e

Uiteraard wil ik met jullie in gesprek. Mocht Art. 10 2e ook nog kunnen aanhaken, dan zou dat helemaal mooi zijn.

Als het goed is kan je in mijn agenda, dus prik maar iets! Ik heb in ieder geval aanstaande donderdag aan het begin van de middag, vrijdag en volgende week woe t/m vrijdag veel ruimte in mijn agenda.

Groet Art. 10 2e

---

**Van:** Art. 10 2e  
**Verzonden:** dinsdag 12 november 2019 10:25  
**Aan:** Art. 10 2e  
**CC:** ; Dienstpostbus Toetsen en Examens VO; Art. 10 2e  
**Onderwerp:** RE: contactpersoon gezocht bij de directie voor privacy-juridisch vraagstuk

Dag Art. 10 2e

Ik heb de onderstaande vraag van Art. 10 2e ontvangen, en kijk er samen met VO Art. 10 2e Art. 10 2e naar.

Art. 11.1

Art. 10 2e Wij zijn dit nu terug aan het zoeken, en willen dit graag ook met jou bespreken. Een vraag hierbij is natuurlijk hoe dit samenhangt met de AVG zaak uit Ierland, en of we op basis daarvan een koppeling moeten maken tussen de AVG en het inzagerecht, of dat het in Nederland anders geregeld is waardoor deze koppeling minder evident is.

Mijn voorstel zou zijn dat wij hier binnenkort even voor gaan zitten, ook met Art. 10 2e – de Art. 10 2e binnen VO/PO.

Groet,

Art. 10 2e

Art. 10 2e

**Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap**

✉ Postbus 16375, 2500 BJ Den Haag

☺ Rijnstraat 50, Den Haag

📧 @minocw.nl

---

**Van:** Art. 10 2e  
**Verzonden:** dinsdag 5 november 2019 12:42



**Aan:** Art. 10 2e

**CC:** Art. 10 2e

**Onderwerp:** RE: contactpersoon gezocht bij de directie voor privacy-juridisch vraagstuk

Ik ga dit opnemen met het team Examens hier, je hoort van mij!

---

**Van:** Art. 10 2e

**Verzonden:** vrijdag 1 november 2019 16:44

**Aan:** Art. 10 2e

**Onderwerp:** contactpersoon gezocht bij de directie voor privacy-juridisch vraagstuk

Beste Art. 10 2e

Ik zie in haar agenda dat Art. 10 2e nog een paar dagen afwezig is. Op Rijksportaal zag ik dat jij Art. 10 2e bent van Onderwijsinhoud en Kwaliteit. Ik denk dat ik bij jou moet zijn, dan wel bij een jurist die voor jou werkt.

In de mail die ik als bijlage toevoeg zie je mijn oorspronkelijke mail die ik mijn directeur eerder vandaag stuurde. Zie ook de mail hieronder aan Art. 10 2e.

Ik hoor graag of jullie kunnen helpen. Kan me voorstellen dat het nogal veel informatie is in die mail, dus kom het desgewenst graag mondeling toelichten.

Hartelijke groet,

Art. 10 2e

---

**Van:** Art. 10 2e

**Verzonden:** vrijdag 1 november 2019 16:29

**Aan:** Art. 10 2e

**Onderwerp:** contactpersoon gezocht bij de directie voor privacy-juridisch vraagstuk

Ha Art. 10 2e,

We hebben elkaar volgens mij nog niet direct gesproken, maar elkaar misschien wel eens gezien in de context van , waar ik voor de zomer te gast was.

Art. 11.1 . In die hoedanigheid helpt ik het College voor Toetsen en Examens wel eens met privacy vraagstukken. Nu hebben ze een vraag, waar ik op hoofdlijnen al over geadviseerd heb, maar wat eigenlijk mijn pet en takenpakket te boven gaat. Mijn directeur Henri van Faassen adviseerde me om een jurist bij VO aan te haken. Maar ik ken daar nog geen juristen persoonlijk. Kan je me ajb helpen aan contactpersonen?

Alvast bedankt.

Met vriendelijke groet,

Art. 10 2e

06-  
@minocw.nl

Art. 10 2e

Min. Onderwijs, Cultuur en Wetenschap/  
Directie Bestuursondersteuning en Advies (BOA)/  
Veiligheid en Burgervragen

Bezoekadres: Rijnstraat 50, Den Haag

Art. 10 2e

**Van:** Art. 10 2e  
**Verzonden:** donderdag 21 november 2019 9:48  
**Aan:** Art. 10 2e  
**CC:** Art. 10 2e Dienstpostbus Toetsen en Examens VO; Art. 10 2e  
**Onderwerp:** RE: contactpersoon gezocht bij de directie voor privacy-juridisch vraagstuk

Dag Art. 10 2e ,

Ik heb Art. 10 2e ook voor onze afspraak maandag uitgenodigd.

Even alvast een eerste inhoudelijke reactie op jouw aanvulling: er is al inzage recht bij het centraal examen VO, en dit houdt ook in dat leerlingen of betrokkenen (eventueel in een afgesloten omgeving) het gemaakte werk én ook de opgave kunnen bekijken. Wel kunnen ze het gemaakte werk & de opgaven niet (altijd) meenemen of kopiëren. Als ik het goed lees gaat de uitspraak over het recht op inzage van de opgaven, niet over het recht dat deze gekopieerd en of meegenomen mogen worden. Alleen de antwoorden zouden volgens de uitspraak gekopieerd mogen worden omdat dit persoonsgegevens zijn – hier kan dus ligt zitten tussen het huidige inzage recht en de uitspraak, denk dat het goed is om dit maandag te bespreken.

Daarnaast speelt de vraag bij dergelijke kwesties is: wat is het doel van het inzage recht. Art. 11.1

Groet & tot maandag,

Art. 10 2e

**Van:** Art. 10 2e  
**Verzonden:** donderdag 21 november 2019 9:30  
**Aan:** Art. 10 2e  
**CC:** Art. 10 2e ; Dienstpostbus Toetsen en Examens VO; Art. 10 2e  
**Onderwerp:** RE: contactpersoon gezocht bij de directie voor privacy-juridisch vraagstuk

Ha Art. 10 2e en anderen,

We hebben maandag een afspraak over de inzageregels AVG versus inzageregels onderwijswetgeving. Door omstandigheden (contactleggen en inplannen moment dat we allemaal kunnen), is er inmiddels wel wat tijd verstreken en in de tussentijd is er weer een nieuwe uitspraak gekomen, dit keer van het CBE. Ook hier is het punt helder gemaakt dat inzage in antwoorden altijd gegeven moet worden, ongeacht de regels daarover in examenreglementen. Ook dat het oordeel was dat de examenvragen niet onder de inzage recht van de AVG valt, maar dat ook daar onenigheid over is en dat de betrokkene in hoger beroep gaat bij de landelijke onderwijsrechtbank CBHO. Met hetzelfde argument dat ik eerder al noemde: je kan vaak alleen zelf controleren of een antwoord al dan niet correct was en of het vervolgens ook goed beoordeeld is, als je de vraag kent.  
<https://www.erasmusmagazine.nl/2019/11/18/dankzij-de-privacywet-kun-je-altijd-een-kopie-opvragen-van-je-tentamen/>

Aangezien men nu ook publiekelijk het CvTE in het debat betreft (<https://twitter.com/DidactiefOnline/status/1196692428079714304>) is het belangrijk dat we Art. 10 2e van het CvTE goed aanhaken op ons gesprek. Ik hoor graag of we hem ook kunnen uitnodigen voor maandag, of dat jullie bijvoorbeeld na ons gesprek maandag contact met hem gaan opnemen en ik / of jullie dat alvast deze week nog aan hem kunnen doorgeven?

Alvast bedankt!



---

**Van:** Art. 10 2e

**Verzonden:** dinsdag 12 november 2019 10:25

**Aan:** Art. 10 2e

**CC:** Art. 10 2e Dienstpostbus Toetsen en Examens VO; Art. 10 2e

**Onderwerp:** RE: contactpersoon gezocht bij de directie voor privacy-juridisch vraagstuk

Dag Art. 10 2e,

Ik heb de onderstaande vraag van Art. 10 2e ontvangen, en kijk er samen met VO Art. 10 2e Art. 10 2e naar.

Wij zijn dit nu terug aan het zoeken, en willen dit graag ook met jou bespreken. Een vraag hierbij is natuurlijk hoe dit samenhangt met de AVG zaak uit Ierland, en of we op basis daarvan een koppeling moeten maken tussen de AVG en het inzagerecht, of dat het in Nederland anders geregeld is waardoor deze koppeling minder evident is.

Mijn voorstel zou zijn dat wij hier binnenkort even voor gaan zitten, ook met Art. 10 2e – de Art. 10 2e binnen VO/PO.

Groet,

Art. 10 2e

Art. 10 2e

**Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap**

Postbus 16375, 2500 BJ Den Haag

Rijnstraat 50, Den Haag

@minocw.nl

---

**Van:** Art. 10 2e

**Verzonden:** dinsdag 5 november 2019 12:42

**Aan:** Art. 10 2e

**CC:** Art. 10 2e

**Onderwerp:** RE: contactpersoon gezocht bij de directie voor privacy-juridisch vraagstuk

Ik ga dit opnemen met het team Examens hier, je hoort van mij!

---

**Van:** Art. 10 2e

**Verzonden:** vrijdag 1 november 2019 16:44

**Aan:** Art. 10 2e

**Onderwerp:** contactpersoon gezocht bij de directie voor privacy-juridisch vraagstuk

Beste Art. 10 2e,

Ik zie in haar agenda dat Art. 10 2e nog een paar dagen afwezig is. Op Rijksportaal zag ik dat jij Art. 10 2e. Ik denk dat ik bij jou moet zijn, dan wel bij een jurist die voor jou werkt.

In de mail die ik als bijlage toevoeg zie je mijn oorspronkelijke mail die ik mijn directeur eerder vandaag stuurde. Zie ook de mail hieronder aan Art. 10 2e

Ik hoor graag of jullie kunnen helpen. Kan me voorstellen dat het nogal veel informatie is in die mail, dus kom het desgewenst graag mondeling toelichten.

Hartelijke groet,

Art. 10 2e

---

**Van:** Art. 10 2e

**Verzonden:** vrijdag 1 november 2019 16:29

**Aan:** Art. 10 2e

**Onderwerp:** contactpersoon gezocht bij de directie voor privacy-juridisch vraagstuk

Ha Art. 10 2e,

We hebben elkaar volgens mij nog niet direct gesproken, maar elkaar misschien wel eens gezien in de context van , waar ik voor de zomer te gast was.

Art. 11.1

In die hoedanigheid helpt ik het College voor Toetsen en Examens wel eens met privacy vraagstukken. Nu hebben ze een vraag, waar ik op hoofdlijnen al over geadviseerd heb, maar wat eigenlijk mijn pet en takenpakket te boven gaat. Mijn directeur Henri van Faassen adviseerde me om een jurist bij VO aan te haken. Maar ik ken daar nog geen juristen persoonlijk. Kan je me ajb helpen aan contactpersonen?

Alvast bedankt.

Met vriendelijke groet,

Art. 10 2e

06-

@minocw.nl

Art. 10 2e

Min. Onderwijs, Cultuur en Wetenschap/  
Directie Bestuursondersteuning en Advies (BOA)/  
Veiligheid en Burgervragen

Bezoekadres: Rijnstraat 50, Den Haag

[illegible]

**Van:** [Art. 10 2e]  
**Aan:** [Art. 10 2e]  
**Onderwerp:** Re: Arrest Hof van Justitie inzage recht en protocollen vo-raad  
**Datum:** dinsdag 3 december 2019 9:06:01

---

Helloe,

Ik zit donderdag met [Art. 10 2e] om een PO/VO stukje te maken met de lijn. Zodra die af en afgestemd is met WJZ zal ik die ook met [Art. 10 2e] en [Art. 10 2e] delen!

(En natuurlijk met het team)

Groetjes

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 3 dec. 2019 om 08:51 heeft [redacted] <[redacted]@minocw.nl> het volgende geschreven:

Joe,

Julie hebben hier de laatste tijd veel over gesproken. Zou je kunnen kijken hoe dat gesprek zich verhoudt tot de vraag van [Art. 10 2e] en tot welke lijn dat leidt vanuit ons?

Dank alvast!

---

**Van:** [redacted] [mailto:[redacted]@cvte.nl]  
**Verzonden:** dinsdag 3 december 2019 8:49  
**Aan:** [Art. 10 2e]  
**CC:** [Art. 10 2e]  
**Onderwerp:** RE: Arrest Hof van Justitie inzage recht en protocollen vo-raad

Hoi [Art. 10 2e],

De genoemde advocaat in de onderstaande mailwisseling heeft vorige week contact gezocht over de huidige stand van zaken over het recht op inzage en het kopiëren van examenwerk in de protocollen van de VO-raad en het document '[hoe om te gaan met geschil na inzage examenwerk](#)'. Dit naar aanleiding van het arrest van het Europese Hof van Justitie (Nowak).

Destijds heb je de lijn van kopiëren van het examenwerk voorgelegd aan [Art. 10 2e] van de VO-raad. Is dit inmiddels gedaan? Komt deze aanpassing in de komende protocollen van 2020? En wordt de handreiking geschil score centraal examen hierop ook aangepast? Het document op [Examenblad.nl](#) is momenteel op dit punt ook nog niet aangepast. Als ik mij niet vergis is dit document toen samengesteld door [Art. 10 2e].

Graag hoor ik van je.

Met vriendelijke groet,



Art. 10 2e

.....  
**College voor Toetsen en Examens**

Muntstraat 7 | 3512 ET | Utrecht

Postbus 315 | 3500 AH | Utrecht

.....  
<http://www.cvte.nl>

.....  
[redacted]@cvte.nl

030-[redacted]

---

**Van:** [redacted] [mailto:[redacted]@minocw.nl]

**Verzonden:** donderdag 21 maart 2019 13:18

**Aan:** [redacted]@cvte.nl>

**CC:** [redacted]@minocw.nl>

**Onderwerp:** RE: Arrest Hof van Justitie inzagerecht en protocollen vo-raad

Hoi [redacted] Art. 10 2e,

Dank voor de reminder. Ik heb het even nagekeken en ik heb destijds [redacted] Art. 10 2e al wel verzocht om de handreiking openbreken vastgestelde scores te verspreiden en te koppelen aan de protocollen, maar niet de lijn over het kopiëren van examenwerk. Dat laatste doe ik alsnog.

Groet,

Art. 10 2e

---

**Van:** [redacted] [mailto:[redacted]@cvte.nl]

**Verzonden:** vrijdag 1 maart 2019 13:31

**Aan:** [redacted]

**Onderwerp:** Arrest Hof van Justitie inzagerecht en protocollen vo-raad

Dag [redacted] Art. 10 2e,

Bijgevoegde brief (inclusief arrest van het Hof van Justitie) heeft ons via [redacted] Art. 10 2e van de VO-Raad bereikt. Naar aanleiding van dit arrest heeft advocaat [redacted] Art. 10 2e vragen gesteld met betrekking tot de Protocollen (inzagerecht) van de VO-Raad. Het arrest geeft een ruimere interpretatie dan het huidige artikel 57 van het Eindexamenbesluit VO en de Protocollen van de VO-raad.

Allereerst heb ik deze kwestie voorgelegd aan het Examenloket [redacted] Art. 10 2e [redacted] Art. 10 2e. Zowel het arrest als het advocatenbureau kwam hen bekend voor.

[redacted]  
[redacted]  
[redacted]  
[redacted]  
[redacted]



Vervolgens wees zij mij op punt 58 van het afsprakenoverzicht van het inhoudelijke afstemmingsoverleg: *'Aan VO-Raad wordt gevraagd in protocollen duidelijke tekst op te nemen over het kopiëren van gemaakt examenwerk alsmede over het al dan niet open kunnen breken van de vastgestelde score en de te volgen procedure'*. Bij dit actiepunt staat jouw naam vermeld. **art 11 lid 1**

[Redacted signature block]

Zou jij contact willen opnemen met **Art. 10 2e**, gezien actiepunt 58 van het afsprakenoverzicht van het inhoudelijke afstemmingsoverleg?

Alvast bedankt.

Met vriendelijke groet,

**Art. 10 2e**  
[Redacted signature]

.....  
**College voor Toetsen en Examens**

Muntstraat 7 | 3512 ET | Utrecht  
Postbus 315 | 3500 AH | Utrecht

.....  
E: [Redacted] [@cvte.nl](mailto:[Redacted]@cvte.nl)

T: 030-[Redacted]

**Van:** Art. 10 2e  
**Aan:** Art. 10 2e  
**Cc:** Art. 10 2e  
**Onderwerp:** Re: Arrest Hof van Justitie inzage recht en protocollen vo-raad  
**Datum:** dinsdag 3 december 2019 9:08:55

---

Dag Art. 10 2e,

Ik ben momenteel bezig met juristen om een stukje te schrijven met onze lijn. Hierover heb ik ook al gesproken met Art. 10 2e van het CvTE.

Zodra dit af en afgestemd is (hopelijk ergens volgende week) zal ik dit ook onder andere met jou, Art. 10 2e en Art. 10 2e delen.

Groet,

Art. 10 2e

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 3 dec. 2019 om 08:48 heeft [redacted] <[redacted]@cvte.nl> het volgende geschreven:

Hoi Art. 10 2e,

De genoemde advocaat in de onderstaande mailwisseling heeft vorige week contact gezocht over de huidige stand van zaken over het recht op inzage en het kopiëren van examenwerk in de protocollen van de VO-raad en het document '[hoe om te gaan met geschil na inzage examenwerk](#)'. Dit naar aanleiding van het arrest van het Europese Hof van Justitie (Nowak).

Destijds heb je de lijn van kopiëren van het examenwerk voorgelegd aan Art. 10 2e van de VO-raad. Is dit inmiddels gedaan? Komt deze aanpassing in de komende protocollen van 2020? En wordt de handreiking geschil score centraal examen hierop ook aangepast? Het document op [Examenblad.nl](#) is momenteel op dit punt ook nog niet aangepast. Als ik mij niet vergis is dit document toen samengesteld door Art. 10 2e.

Graag hoor ik van je.

Met vriendelijke groet,

Art. 10 2e

[redacted]

.....  
**College voor Toetsen en Examens**

Muntstraat 7 | 3512 ET | Utrecht

Postbus 315 | 3500 AH | Utrecht

.....  
<http://www.cvte.nl>  
 .....

[redacted]@cvte.nl  
030-[redacted]

---

**Van:** [redacted] [mailto:[redacted]@minocw.nl]  
**Verzonden:** donderdag 21 maart 2019 13:18  
**Aan:** [redacted]@cvte.nl>  
**CC:** [redacted]@minocw.nl>  
**Onderwerp:** RE: Arrest Hof van Justitie inzagerecht en protocollen vo-raad

Hoi [redacted] Art. 10 2e ,

Dank voor de reminder. Ik heb het even nagekeken en ik heb destijds [redacted] Art. 10 2e al wel verzocht om de handreiking openbreken vastgestelde scores te verspreiden en te koppelen aan de protocollen, maar niet de lijn over het kopiëren van examenwerk. Dat laatste doe ik alsnog.

Groet,  
[redacted] Art. 10 2e

---

**Van:** [redacted] [mailto:[redacted]@cvte.nl]  
**Verzonden:** vrijdag 1 maart 2019 13:31  
**Aan:** [redacted] Art. 10 2e  
**Onderwerp:** Arrest Hof van Justitie inzagerecht en protocollen vo-raad

Dag [redacted] Art. 10 2e ,

Bijgevoegde brief (inclusief arrest van het Hof van Justitie) heeft ons via [redacted] Art. 10 2e van de VO-Raad bereikt. Naar aanleiding van dit arrest heeft advocaat [redacted] Art. 10 2e vragen gesteld met betrekking tot de Protocollen (inzagerecht) van de VO-Raad. Het arrest geeft een ruimere interpretatie dan het huidige artikel 57 van het Eindexamenbesluit VO en de Protocollen van de VO-raad.

Allereerst heb ik deze kwestie voorgelegd aan het Examenloket ([redacted] Art. 10 2e [redacted] Art. 10 2e ). Zowel het arrest als het advocatenbureau kwam hen bekend voor. [redacted] Art. 10 2e

[redacted]  
[redacted]  
[redacted]  
[redacted]

Vervolgens wees zij mij op punt 58 van het afsprakenoverzicht van het inhoudelijke afstemmingsoverleg: *'Aan VO-Raad wordt gevraagd in protocollen duidelijke tekst op te nemen over het kopiëren van gemaakt examenwerk alsmede over het al dan niet open kunnen breken van de vastgestelde score en de te volgen procedure'*. Bij dit actiepoint staat jouw naam vermeld. [redacted] Art. 10 2e

[redacted]  
[redacted]  
[redacted]

Zou jij contact willen opnemen met Art. 10 2e, gezien actiepunt 58 van het afsprakenoverzicht van het inhoudelijke afstemmingsoverleg?

Alvast bedankt.

Met vriendelijke groet,

Art. 10 2e

.....  
**College voor Toetsen en Examens**

Muntstraat 7 | 3512 ET | Utrecht

Postbus 315 | 3500 AH | Utrecht

.....  
E:  [@cvte.nl](mailto: @cvte.nl)

T: 030-

**Van:** Art. 10 2e  
**Aan:** Art. 10 2e  
**Cc:** Art. 10 2e  
**Onderwerp:** RE: uitspraak rechter op opvragen tentamen  
**Datum:** woensdag 8 januari 2020 15:27:17

---

Hoi Art. 10 2e,

Dank voor deze info! Goed om te hebben.  
Ik ga ervoor zorgen dat deze info ook bij de toetsaanbieders met wie wij contact hebben, komt.

Groet, Art. 10 2e

---

**Van:** Art. 10 2e  
**Verzonden:** woensdag 8 januari 2020 14:27  
**Aan:** Art. 10 2e  
**CC:** Art. 10 2e  
**Onderwerp:** RE: uitspraak rechter op opvragen tentamen

Dag Art. 10 2e,

Omdat jij hier ook een vraag over hebt gesteld in het verleden deel ik toch nog even met je het tekstje wat Art. 10 2e en ik gister hebben opgesteld over inzagerecht en de AVG.

Mocht dit vragen oproepen hoor ik het graag!

Groet,  
Art. 10 2e

- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]

Concreet betekent dit voor de inzage van de (centrale) eindexamens VO en eindtoets PO

- [Redacted]
- [Redacted]

---

**Van:** Art. 10 2e



**Verzonden:** donderdag 28 november 2019 14:23

**Aan:** Art. 10 2e

**Onderwerp:** RE: uitspraak rechter op opvragen tentamen

Hallootjes,

Ja dat klopt. En het CvTE heeft hierover bij ons (voor alle sectoren) vragen gesteld. Art. 10 2e (van PO) en ik zijn hiermee bezig voor PO/VO, en zullen dit dan ook met de MBO en HO&S collega's delen.

Wat Art. 10 2e zegt klopt trouwens niet helemaal.  
Hoe het kort gezegd zit is:

- Het inzagerecht (iig in het VO) regelt dat er wel inzage moet zijn in het gemaakte werk, en ook de daarbij horende opgaven (anders kan je dit gemaakte werk niet beoordelen)
- De AVG geeft aan dat een leerling een kopie moet kunnen krijgen van zijn of haar gemaakt werk, maar NIET van de opgave/het antwoordmodel als daar een goede reden voor is (geheimhouding).

Ik zal Art. 10 2e vragen om het stukje wat wij hierover gaan opstellen ook met Art. 10 2e te delen!

Groet,  
Art. 10 2e

---

**Van:** Art. 10 2e

**Verzonden:** donderdag 28 november 2019 14:12

**Aan:** Art. 10 2e

**Onderwerp:** FW: uitspraak rechter op opvragen tentamen

Helloe!

Zie onderstaande vraag van Art. 10 2e. Er staat me iets van bij dat jij laatst hierover in gesprek bent geweest, klopt dat of heb ik dat verzonnen?

Groet,  
Art. 10 2e

---

**Van:** Art. 10 2e

**Verzonden:** woensdag 20 november 2019 12:58

**Aan:** Art. 10 2e

**Onderwerp:** uitspraak rechter op opvragen tentamen

Hoi Art. 10 2e,

Een van de toetsaanbieders wees ons op dit bericht en stelde de vraag welke consequenties dit heeft voor bijv. de eindtoets.

<https://www.erasmusmagazine.nl/2019/11/18/dankzij-de-privacywet-kun-je-altijd-een-kopie-opvragen-van-je-tentamen/>

De uitspraak is dat inzage moet worden gegeven in de antwoorden (en dus niet in de vragen of opdrachten).  
Dat is gebaseerd op de AVG waarbij de rechter heeft bepaald dat tentamenantwoorden persoonsgegevens zijn.

Zijn er bij jullie nog vragen over inzage in de examens binnengekomen naar aanleiding hiervan?

Groet, Art. 10 2e

**Van:** Art. 10 2e  
**Aan:** Art. 10 2e  
**Cc:** Art. 10  
**Onderwerp:** FW: Protocol inzage & AVG VO-raad  
**Datum:** donderdag 13 februari 2020 13:19:58  
**Bijlagen:** [Inzage examens examenreglement vo-raad 2020adviestekst.docx](#)

---

Ook voor jullie wellicht interessant om mee te nemen in de discussie!

---

**Van:** [redacted]@vo-raad.nl]  
**Verzonden:** donderdag 13 februari 2020 13:18  
**Aan:** [redacted]  
**CC:** Art. 10 2e  
**Onderwerp:** Re: Protocol inzage & AVG VO-raad

ha Art. 10 2e

dank

bijgevoegd is de tekst van het juridisch advies dat we hebben ingewonnen

Van Art. 10 hoorden we ook dat ecent een handreiking rechten betrokkenen is verschenen , inclusief inzagerecht gepubliceerd. Hoofdstuk recht op inzage, zie vanaf pagina 16.

Die zou ik ook meesturen naar OCW:

<https://aanpakibp.kennisnet.nl/rechten-van-betrokkenen/>

Het is ook mogelijk om in onze communicatie te verwijzen naar deze handreiking, dan kun je minder compleet zijn in het examenprotocol zelf.

vr gr

Art.

---

**Van:** [redacted]@minocw.nl>  
**Verzonden:** donderdag 13 februari 2020 12:58  
**Aan:** [redacted]@vo-raad.nl>  
**CC:** [redacted]@minocw.nl>  
**Onderwerp:** FW: Protocol inzage & AVG VO-raad

Dag Art. ,

Hierbij mijn eerste opmerkingen op de protocollen.

Kunnen jullie wanneer jullie een nieuwe versie hebben deze aan Art. 10 sturen? Zij zal dan zorgen dat onze juristen hier ook nog naar kijken.

Daarnaast heb ik haar gevraagd om de uitkomsten van het nog lopende gesprek over de bredere vragen rondom het 'recht hebben op een kopie'/ inzagerecht met jullie te delen wanneer het gesprek hierover met de juristen gevoerd is.

Groet,

Art.

---

**Van:** Art. 10 2e

**Verzonden:** vrijdag 7 februari 2020 10:09

**Aan:** Art. 10 2e

**CC:** Art. 10 2e

**Onderwerp:** Protocol inzage & AVG VO-raad

Hoi Art. 10 ,

Kan jij even meekijken met deze protocollen van de VO-raad.

Heb in het stuk over de AVG een paar suggesties gedaan rondom leesbaarheid.  
Daarnaast nog 1 ander puntje wat een beetje lastig is (juridisch gezien): mag een leerling wel of niet het punten aantal ter discussie stellen.

Lukt het om hier maandag naar te kijken?

Alvast bedankt!

Groet,

Art.



**INZAGE EXAMENS**

De vraag is of naar aanleiding van de uitspraak van het Europees Hof van Justitie in de zaak Nowak (20 december 2017, C-434/16), de examenprotocollen van de vo-raad aangepast moeten worden op het onderdeel inzage geven in examenwerk en of scholen - indien gevraagd - een kopie aan examenkandidaten.

**Persoonsgegevens**

Volgens het Europees Hof gaat het bij (beroeps)examens om persoonsgegevens: geformuleerde schriftelijke antwoorden betreft persoonsgebonden informatie. De antwoorden weerspiegelen namelijk het niveau van de kennis en de vaardigheden van de kandidaat op een bepaald gebied, en eventueel ook zijn gedachtegang, oordeel en kritische geest. Bij een schriftelijk examen bevatten de antwoorden bovendien informatie over zijn handschrift. Het doel van het examen is het verzamelen van de voormelde antwoorden om te komen tot een evaluatie van de beroepsbekwaamheden van de kandidaat en diens geschiktheid om het betrokken beroep uit te oefenen. De beoordeling van het examen (lees: persoonsgegevens) leidt tot het al dan niet slagen van de kandidaat voor het betrokken examen, en heeft gevolgen voor zijn rechten en belangen, aangezien het zijn kansen om in aanmerking te komen voor het gewenste beroep of de gewenste functie kan bepalen of beïnvloeden. Het gaat daarbij ook om openboek-examens.

Naast de antwoorden van de examenkandidaat, zijn ook de opmerkingen van de examiner(en) bij de examenantwoorden persoonsgegevens. De strekking van de opmerkingen of correcties van de examiner(en) geeft (geven) immers diens mening of beoordeling weer over de individuele prestaties van de kandidaat tijdens het examen. De opmerkingen hebben als doel om de evaluatie door de examiner van de prestaties van de kandidaat vast te leggen. Dat de opmerkingen van de examiner bij de door de kandidaat geformuleerde examenantwoorden tevens informatie betreffende de examiner(en) zelf opleveren, maakt daarbij niet uit. Vanwege het oordeel van de examiner over het examen (persoonsgegevens) van de kandidaat, zijn de opmerkingen en correcties van de examiner(en) informatie vormen die, vanwege hun inhoud, doel en gevolg, gelieerd zijn aan die examenkandidaat.

De vragen (examenopgaven) vallen niet onder de definitie van persoonsgegevens van de kandidaat: de vragen vormen geen oordeel over de kandidaat, noch gaat het om een evaluatie van de beroepsbekwaamheden van de kandidaat en diens geschiktheid om het betrokken beroep uit te oefenen. Een school hoeft geen inzage te geven in de examenopgaven, terwijl het wel logisch is om de examenkandidaat deze inzage te geven om daarmee diens antwoorden op de gestelde vragen (beter) te kunnen laten begrijpen.

Het ligt overigens voor de hand om aan te nemen dat schoolexamens (schooltentamens) ook aan te merken zijn als persoonsgegevens: het examencijfer wordt mede bepaald op basis van de cijfers van het centraal schriftelijk examen, alsmede op basis van schoolexamens (pte). Deze tentamens/proefwerken 'tellen' mee voor het eindcijfer en zijn onderdeel van evaluatie van de beroepsbekwaamheden van de kandidaat en diens geschiktheid om het betrokken beroep uit te oefenen.

## **Gevolgen**

Dat de examens kwalificeren als persoonsgegevens, betekent dat de school (schoolbestuur) zich aan de beginselen van de AVG moet houden als het gaat om (het afnemen van) examens. Naast bijvoorbeeld beveiligingseisen van de persoonsgegevens (dat doorgaans bij examens al goed geregeld is), gaat het om het rechten van betrokkenen. Examenkandidaten hebben onder meer het recht om hun gegevens in te zien, en om die gegevens zo nodig te corrigeren in bepaalde omstandigheden. Voor een overzicht van de rechten van betrokkenen wordt kortheidshalve verwezen naar de handreiking rechten betrokkenen<sup>1</sup>. Bij het uitoefenen van de rechten van de examenkandidaat, gaat het uiteraard niet om correctie van „foute” antwoorden achteraf, of herstel van gebreken tijdens het examen die voor rekening van de examenkandidaat komen. Bij examenantwoorden van een kandidaat bestaat dit doel erin het niveau van de kennis en de vaardigheden van de kandidaat te evalueren op de datum van het examen. Dat niveau blijkt juist uit eventuele fouten in zijn antwoorden. Onder het recht van correctie valt nadrukkelijk de mogelijkheid van de kandidaat om correcties en “opmerkingen van de examinerator bij deze antwoorden waarbij de opmerkingen onnauwkeurig zijn omdat, bijvoorbeeld, examenkopieën per vergissing zijn verwisseld zodat de antwoorden van een andere kandidaat zijn toegerekend aan de betrokken kandidaat, of omdat een deel van de examenbladen met inbegrip van antwoorden van deze kandidaat verloren is gegaan zodat deze antwoorden onvolledig zijn, of nog omdat de eventuele opmerkingen van de examinerator diens evaluatie van de antwoorden van de betrokken kandidaat niet correct weergeven”. In het huidige examenprotocol wordt nadrukkelijk genoemd in paragraaf 2.6 dat de examenkandidaat bij het recht op inzage “geen discussie plaats [vindt] over het toegekende aantal punten”. Dit is derhalve in strijd met de AVG: de examenkandidaat mag vragen stellen over de beoordeling en zo nodig vragen om correctie indien de examinerator(en) fouten heeft (hebben) gemaakt.

## **Recht op een kopie**

Naast het geven van inzage in de examenantwoorden van de kandidaat, is de vraag of de kandidaat recht heeft op een afschrift (kopie) van diens antwoorden.

De AVG gaat er van uit dat het recht bestaat op een kopie van de persoonsgegevens. Dit wordt door rechter soms anders uitgelegd. Het recht op inzage betekent niet dat de betrokkene zonder meer recht heeft op inzage in of kopieën van de stukken of dossiers als zodanig als daarin zijn persoonsgegevens voorkomen. Wel bestaat een recht op een volledig overzicht, in begrijpelijke vorm, van alle persoonsgegevens. Dat wil zeggen in een vorm die de betrokkene in staat stelt kennis te nemen van zijn gegevens en te controleren of zij juist zijn en zijn verwerkt in overeenstemming met de AVG (Rechtbank Noord-Holland, 23-05-2019, C/15/282075 / HA RK 18-215). Recent heeft het Gerechtshof Den Haag vastgesteld dat een betrokkene op grond van de AVG niet altijd aanspraak kan maken op integrale kennisneming van de documenten uit het dossier zolang de betrokkene inzage in diens persoonsgegevens heeft gekregen in een “begrijpelijke vorm” (Gerechtshof Den Haag 17-09-2019 200.249.921/01). Dit betekent dat het recht op een kopie dus beperkt mag worden zo lang de betrokkene maar een volledig en begrijpelijk overzicht heeft van diens persoonsgegevens. Inzage in brieven (van anderen dan de betrokkene) kan dus worden gegeven door een kopie van de brief te geven waarin passages over anderen (dan de betrokkene) zwart zijn gemaakt. Daarbij mogen brieven

---

<sup>1</sup> <https://aanpakibp.kennisnet.nl/app/uploads/Kennisnet-Handreiking-rechten-betrokkene-po-vo-versie-2.0.pdf>



geanonimiseerd worden, daarmee is het exemplaar dat de betrokkene krijgt geen directe of gelijkkluidende kopie van het origineel. Dat betekent dat bijvoorbeeld bij het inzage geven in de opmerkingen, correcties of beoordelingen van de correctoren of examinatoren, de namen van deze personen geanonimiseerd mogen worden om hun privacy te beschermen. De namen van de correctoren zijn immers niet relevant voor de beoordeling van de rechtmatigheid van de gegevensverwerking door de examenkandidaat, terwijl het wel een aantasting kan opleveren van de rechten van de correctoren (ze kunnen bijvoorbeeld ongewenst door de kandidaat of diens familie worden benaderd).

In de uitspraak van de Rechtbank Den Haag van 20-05-2019, C/09/564550 / HA RK 18-596, heeft de rechter bepaald dat het recht op inzage ook bestaat na verstrijken van de bewaartermijn van 6 maanden (voor zover de school nog over de examenantwoorden beschikt), een beperking van het inzagerecht in tijd is niet op zijn plaats. De rechter bevestigt nogmaals in deze uitspraak dat inzage in de antwoorden van de examens, *inclusief de opmerkingen van de examinerator bij de gegeven antwoorden*, beschouwd moeten worden als persoonsgegevens zoals gedefinieerd in de AVG. De examenkandidaat hoeft geen feitelijk belang te hebben bij inzage, noch hoeft de kandidaat dat te onderbouwen.

De Ierse privacytoezichthouder overweegt over het recht op inzage het volgende: "(...) balancing of rights exercise would need to be conducted by the controller to balance your right of access your personal data as against the identified risk to the third party that may be brought about by the disclosure of the information. The GDPR notes that these considerations should not result simply in a refusal to provide all relevant information, but the controller should endeavour to comply with the request insofar as possible whilst also ensuring adequate protection for the rights and freedoms of others".

Zoals gezegd, heeft de betrokkene recht op een *volledig overzicht*, in begrijpelijke vorm, van alle persoonsgegevens die van hem/haar verwerkt zijn. Voor dit overzicht, of kopieën van examenantwoorden, mag de school géén kosten in rekening brengen. Niet in alle gevallen is de verantwoordelijke verplicht om kopieën ter beschikking te stellen. Het recht op een kopie gaat in ieder geval niet zo ver dat de betrokkene het recht heeft om kopieën te krijgen van alle documenten waarin zijn persoonsgegevens voorkomen. In ieder geval moet de betrokken examenkandidaat kosteloos een volledig overzicht hebben (ontvangen) van de persoonsgegevens die over hem worden verwerkt. Voor zover er wel kosten in rekening worden gebracht, gaat dit om vergoeding van de administratiekosten (kostprijs), de kosten mogen geen beperking zijn voor het uitoefenen van het recht op inzage.

Voor zover er een kopie van de antwoorden aan de examenkandidaat wordt (mee)gegeven, dan geldt hierbij het recht van de school om alleen de antwoorden van de kandidaat (en opmerkingen van de examinatoren) mee te geven. Examenvragen hoeven niet te worden meegegeven. De AVG kent namelijk de beperking in artikel 15 lid 4 AVG dat het inzagerecht geen afbreuk mag doen aan de rechten of vrijheden van anderen. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om de intellectuele eigendomsrechten, zoals auteursrechten van de toetsaanbieders. In beginsel heeft een betrokkene recht op een afschrift van zijn persoonsgegevens, tenzij deze rechten van anderen in het geding komen. Het kan daarbij gaan om examenantwoorden die op een antwoord-sjabloon of antwoordblad zijn ingevuld waarop de vragen zijn opgenomen. Het maken van een kopie van dit antwoord-sjabloon en verstrekken aan de examenkandidaat kan een inbreuk opleveren op het intellectueel eigendomsrecht van de maker/uitgever van de examenvraag. In dat geval mag je dus de examenvragen zwart maken op de te verstrekken kopie.

## **Aanbevelingen**

Examenreglementen bevatten dikwijls bepalingen met betrekking tot inzage. Deze bepalingen zijn vaak strikter dan het inzagerecht op grond van de AVG. Het advies is om in de examenprotocollen op te nemen dat examenkandidaten wél het onbeperkte en ongelimiteerde recht hebben volgens de AVG op inzage van hun antwoorden, dat ze recht hebben op een kopie van hun antwoorden, en dat er wél vragen mogen worden gesteld over het 'open kunnen breken van de vastgestelde score en de te volgen procedure'. Het doel dat tot op heden werd aangenomen, namelijk dat inzage enkel is bedoeld om er van te leren voor de herkansing en niet voor discussie en sprokkelen van punten, is niet (langer) houdbaar in het licht van de uitspraak van het Europees Hof.

Op basis van het voorgaande kunnen de aanbevelingen van het ministerie van OCW dan ook worden gevolgd:

- Bij de centrale eindexamens VO en de PO eindtoets heeft de betrokkene inzagerecht waarbij zowel het gemaakte werk als de opgaven onder begeleiding kunnen worden ingezien. Het inzagerecht heeft als doel dat de betrokkene de verwerking van het gemaakte werk kan inzien en de rechtmatigheid daarvan kan controleren (artikel 15 AVG).
- De AVG geeft recht op verstrekking van een kopie van de persoonsgegevens die worden verwerkt (Artikel 15 lid 3 AVG). Dit betekent niet dat de betrokkene altijd recht heeft op het verstrekken van een kopie van het daadwerkelijke document waarin de persoonsgegevens zijn verwerkt. Bijvoorbeeld het gemaakte werk inclusief opgaven (te denken valt aan antwoord-sjablonen waarop de examenkandidaat naast de vragen zijn antwoorden invult). Wel heeft de betrokkene recht op een volledig overzicht, in begrijpelijke vorm, van alle persoonsgegevens die van hem/haar verwerkt zijn.
- Het inzagerecht mag geen afbreuk doen aan de rechten of vrijheden van anderen (artikel 15 lid 4 AVG). Bijvoorbeeld intellectuele eigendomsrechten, zoals auteursrechten van de toetsaanbieders. In beginsel heeft een betrokkene recht op een afschrift van zijn persoonsgegevens. Maar dit staat op gespannen voet met het belang om de toetsopgaven hun waarde te laten behouden (zodat de opgaven opnieuw ingezet kunnen worden) en de auteursrechtelijke bescherming van die opgaven. Er moet een evenwicht gevonden te worden tussen beide belangen, waarbij gebruik wordt gemaakt van de ruimte die verschillende Nederlandse rechter geven. Het beperken van het inzagerecht door het bieden van inzage van het gemaakte werk inclusief opgaven/toets tijdens een gesprek leidt tot een redelijk evenwicht tussen het recht op inzage aan de ene kant en het behoud van de waarde van de toetsen en de auteursrechtelijke bescherming ervan. Overweeg dus concreet of onder de gegeven omstandigheden het mogelijk is om op een andere wijze dan het verstrekken van kopieën mogelijk is om het vereiste inzicht (inzage) te geven in de antwoorden en correcties.



**Van:** Art. 10 2e  
**Aan:** Art. 10 2e  
**Cc:** Art. 10 2e  
**Onderwerp:** Re: Protocol inzage & AVG VO-raad  
**Datum:** donderdag 13 februari 2020 13:23:35

---

Ha Art. 10 2e

de bullit over dat er geen discussie plaatsvindt over de punten is weggehaald. Bedoeld werd dat het niet een derde correctie moet worden. Als een leerling ziet dat er een fout in de telling zit, is dat natuurlijk iets anders.

Er vindt geen discussie plaats over het toegekende aantal punten.

Art. 11.1

---

**Van:** @minocw.nl>  
**Verzonden:** donderdag 13 februari 2020 12:58  
**Aan:** @vo-raad.nl>  
**CC:** @minocw.nl>  
**Onderwerp:** FW: Protocol inzage & AVG VO-raad

Dag Art. 10 2e

Hierbij mijn eerste opmerkingen op de protocollen.

Kunnen jullie wanneer jullie een nieuwe versie hebben deze aan Art. 10 2e sturen? Zij zal dan zorgen dat onze juristen hier ook nog naar kijken.

Daarnaast heb ik haar gevraagd om de uitkomsten van het nog lopende gesprek over de bredere vragen rondom het 'recht hebben op een kopie'/ inzagerecht met jullie te delen wanneer het gesprek hierover met de juristen gevoerd is.

Groet,

Art. 10 2e

---

**Van:** Art. 10 2e  
**Verzonden:** vrijdag 7 februari 2020 10:09  
**Aan:** Art. 10 2e  
**CC:** Art. 10 2e  
**Onderwerp:** Protocol inzage & AVG VO-raad

Hoi Art. 10 2e,

Kan jij even meekijken met deze protocollen van de VO-raad.

Heb in het stuk over de AVG een paar suggesties gedaan rondom leesbaarheid. Daarnaast nog 1 ander puntje wat een beetje lastig is (juridisch gezien): mag een leerling wel of niet het punten aantal ter discussie stellen.

Lukt het om hier maandag naar te kijken?

Alvast bedankt!

Groet,

Art. 10.28

**Van:** [Art. 10 2e]  
**Aan:** [Art. 10 2e]  
**Cc:** [Art. 10 2e]  
**Onderwerp:** RE: AVG en inzagerecht  
**Datum:** maandag 17 februari 2020 12:02:37

---

Dag allemaal,

Ik heb [Art. 10 2e] even toegevoegd. Zoals eerder aangegeven ben ik hierbij betrokken geraakt omdat ik al eerder voor PO een vraag over examens en het inzagerecht had beantwoord. Maar nu dit gesprek (mede) ziet op het afstemmen met de VO-raad lijkt het mij handiger als [Art. 10 2e] hierbij betrokken wordt, aangezien ik voor PO werk.

Groet,

[Art. 10 2e]

---

**Van:** [Art. 10 2e]  
**Verzonden:** vrijdag 14 februari 2020 10:11  
**Aan:** [Art. 10 2e]  
**CC:** [Art. 10 2e]  
**Onderwerp:** RE: AVG en inzagerecht

Dag allen,

Zoals [Art. 10 2e] al aangaf, haak ik vanuit team examens aan op dit onderwerp. Het lijkt mij goed om volgende week even bij elkaar te zitten om naar aanleiding van onderstaande mailwisseling te komen tot een definitieve lijn zodat we dit ook kunnen communiceren met de VO-raad. Ook heeft de VO-raad aangegeven dat ze graag een afspraak willen plannen om door te praten hierover zodat het volledig duidelijk is wat zij kunnen uitdragen. Heel fijn als (een deel van) jullie daar ook bij willen aanschuiven (dat moet nog gepland worden).

Ik kijk in ieder geval of er volgende week een moment te vinden is voor intern overleg.

Groet,

[Art. 10 2e]

---

**Van:** [Art. 10 2e]  
**Verzonden:** donderdag 13 februari 2020 15:00  
**Aan:** [Art. 10 2e]  
**CC:** [Art. 10 2e]  
**Onderwerp:** RE: AVG en inzagerecht

Dag allemaal,

Ik heb even naar de tekst gekeken en sluit me aan bij de opmerkingen van [Art. 10 2e].

[Redacted]  
 De betrokkene (= degene wiens persoonsgegevens zijn verwerkt) heeft recht op inzage. Doel vanuit de AVG is om te controleren welke persoonsgegevens verwerkt worden en of dit conform de regels van de AVG gebeurt. De betrokkene hoeft geen reden op te geven bij het doen van een inzageverzoek. [Art. 11.1]

[Redacted]  
 Wat betreft het moment van verwerking: dat is natuurlijk niet pas zodra de gegevens



zijn nagekeken. **Art. 11.1**

Verwerken is een breed begrip. Op het moment dat een leerling/student zijn naam invoert en een lege toets inlevert zijn er ook persoonsgegevens verwerkt. De naam. Op het moment van inleveren.

Wat betreft de termijn: er moet binnen een redelijke termijn aan het verzoek worden voldaan, zoals **Art. 10 2e** ook al zegt.

Samengevat:

- Wanneer moet school een 'kopie' van gemaakte werk leveren?

Zie eerder opgestelde tekst

- Moet dat ook al direct na afname als leerlingen daar om vragen?

Binnen een redelijke termijn

- Hoe zit dat met de staatsexamens?

Is niet anders

- Wat als ouders/leerlingen alle examens willen inzien om 'punten te sprokkelen'?  
Mag dat?

Inzagerecht is iets anders dan 'punten sprokkelen'. Dit wordt – zoals je ook aangeeft – niet geregeld door het privacyrecht. Belangrijk ook om hierover geen verwarring te laten ontstaan, aangezien de AVG ook een rectificatierecht kent. Dit recht ziet alleen niet op het verbeteren van bijv. examens (het feit dat je een verkeerd antwoord geeft is geen onjuiste verwerking van je persoonsgegevens. Voorbeeld hiervan is als je naam verkeerd gespeld is of je geboortedatum verkeerd geregistreerd staat).

Als jullie hierover nog willen doorpraten dan ben ik hiervoor natuurlijk beschikbaar.

**Art. 10 2e** : en succes!

Groet,

**Art. 10 2e**

---

**Van:** **Art. 10 2e**

**Verzonden:** donderdag 13 februari 2020 13:09

**Aan:** **Art. 10 2e**

**CC:** **Art. 10 2e**

**Onderwerp:** RE: AVG en inzagerecht

Hoi **Art. 10 2e**

Het lijkt me goed om hierover door te praten. **Art. 11.1**

Ik ben vandaag ook nog door de VO-raad gebeld met precies deze vragen. Zij willen onze lijn hierop meenemen in de protocollen die ze elk jaar voor scholen opstellen. Zij merken namelijk dat scholen veel verzoeken krijgen van leerlingen en ouders om van alle gemaakte examens kopieën te krijgen, en dit is voor een school natuurlijk veel werk in een al drukke periode. Zij vragen zich dus af hoe scholen hier het beste mee om kunnen gaan.

Ik heb aangegeven dat **Art. 10 2e** na aanleiding van het gesprek dat jullie hier nog over zullen voeren onze lijn hierop zal terugkoppelen. De lijn tot nu toe heb ik voor het overzicht al verwerkt in de volgende factsheet:

**Art. 10 2e**

Hun verzoek is wel of dit op redelijk korte termijn kan, omdat ze de protocollen zo snel mogelijk willen publiceren.

Daarnaast heb ik met de VO-raad afgesproken dat zijn de conceptversie van de

protocollen ook nog met ons afstemmen, het zou handig zijn als jullie daar ook nog op kunnen meekijken. Deze zullen naar Art. 10 2e gestuurd worden, en zij zal deze dan verder met jullie delen.

Groet,

Art. 10 2e

---

**Van:** Art. 10 2e

**Verzonden:** woensdag 12 februari 2020 17:19

**Aan:** Art. 10 2e

**CC:** Art. 10 2e

**Onderwerp:** RE: AVG en inzagerecht

Ha Art. 10 2e,

Dank voor de verduidelijking!

Art. 11.1

Het doel is immers niet relevant. Art. 11.1

Dit ligt er vervolgens aan hoe strikt je 'verwerken' in deze uitlegt. Over het algemeen is het begrip 'verwerken' vrij ruim en betekent het vrijwel alles wat met persoonsgegevens gedaan wordt en zou je kunnen beargumenteren dat met het inleveren er een verwerking van persoonsgegevens (examenantwoorden) plaats vindt.

Art. 11.1

In de praktijk betekent dit niet dat je gelijk na afloop een kopie hoeft te verstrekken (met oog op de termijn).

We zouden hier ook nog even een overleg voor kunnen inplannen om er over te sparren?

Groet, Art. 10 2e

---

**Van:** Art. 10 2e

**Verzonden:** woensdag 12 februari 2020 14:58

**Aan:** Art. 10 2e

**CC:** Art. 10 2e

**Onderwerp:** RE: AVG en inzagerecht

Dag Art. 10 2e,

Dank voor je reactie.

Wij merken juist dat in de praktijk de vraag soms al komt of een leerling direct na afname van het examen al een kopie mag van het gemaakte werk. Wanneer het examen direct na afname openbaar wordt gemaakt (zoals de meeste CE's in het eerste en tweede tijdvak) is geheimhouding hierbij geen bezwaar, maar onze lijn is dat een school/het Staatsexamen dit in principe vanuit de AVG bezien niet hoeft te doen, omdat wanneer het gemaakte werk nog niet is nagekeken de leerling ook die kopie niet kan gebruiken om te checken of de persoonsgegevens juist verwerkt zijn → er is nog niks met de persoonsgegevens gedaan.

In de praktijk is het onwenselijk als scholen/ het staatsexamen direct na afloop al een kopie zouden moeten geven omdat dit organisatorisch heel veel werk kan opleveren.



Ik hoop dat dit de onderstaande lijn voor jou iets verduidelijkt? Kan jij je er ook in vinden?

Art. 10 2e ik neem jou ter info ook even mee in deze discussie ☺

Groet,

Art. 10 2e

---

**Van:** Art. 10 2e

**Verzonden:** dinsdag 11 februari 2020 16:07

**Aan:** Art. 10 2e

**CC:** Art. 10 2e

**Onderwerp:** RE: AVG en inzage recht

Ha Art. 10 2e,

Ik kan me inderdaad vinden in onderstaande redenering. Ik heb wel nog wat vragen omtrent sommige formuleringen, maar als ik het goed heb begrepen is dit alleen een lijn. Zie in het rood een paar kleine opmerkingen.

**Wanneer moet school een 'kopie' van gemaakte werk leveren? →** Art. 11.1

[Redacted content]

**Hoe zit dat met de staatsexamens? →** Art. 11.1

[Redacted content]

. Zie ook eerdere opmerking dat in theorie al wel eerder een verzoek kan worden gedaan.

**Wat als ouders/leerlingen alle examens willen inzien om 'punten te sprokkelen'?**

**Mag dat? →** ja: nadat deze dus is nagekeken en een uitslag is bepaald (zie hierboven) Het doel waarom je examens wilt inzien is ondergeschikt. Wel kan een school niet zo maar na vaststelling van het cijfer dit openbreken. Zie hiervoor richtlijnen openbreken examens van de inspectie. Uiteindelijk is de directeur verantwoordelijk voor het bepalen van de uitslag, en het borgen dat dit op een manier gaat die in lijn is met de wet en regelgeving. [Redacted content] maar het klopt dat het doel inderdaad ondergeschikt is en betrokkenen alsnog een inzageverzoek kunnen indienen.

Als er nog vragen of onduidelijkheden zijn, hoor ik dat graag!

Groet, Art. 10 2e

---

**Van:** Art. 10 2e

**Verzonden:** vrijdag 7 februari 2020 15:39



**Aan:** Art. 10 2e  
**CC:** Art. 10 2e  
**Onderwerp:** RE: AVG en inzagerecht

Ha Art. 10 2e,

Dank voor je mail! Ik kijk er begin volgende week naar.

Groet, Art. 10 2e

---

**Van:** Art. 10 2e  
**Verzonden:** vrijdag 7 februari 2020 15:04  
**Aan:** Art. 10 2e  
**CC:** Art. 10 2e  
**Onderwerp:** AVG en inzagerecht

Dag Art. 10 2e,

Art. 10 2e en ik hebben net even gezeten over de nog openstaande vragen rondom inzagerecht/ de avg. Hieronder onze lijn ter beantwoording van deze vragen.

Kan jij je hier ook in vinden? Lukt het om hier voor uiterlijk woensdag aanstaande naar te kijken?

Groet,  
Art. 10 2e

**Wanneer moet school een 'kopie' van gemaakte werk leveren? →** Art. 11.1

[Redacted content]

**Hoe zit dat met de staatsexamens? →** Art. 11.1

[Redacted content]

**Wat als ouders/leerlingen alle examens willen inzien om 'punten te sprokkelen'?**

**Mag dat?** → ja: nadat deze dus is nagekeken en een uitslag is bepaald [Redacted]  
Het doel waarom je examens wilt inzien is ondergeschikt. Wel kan een school niet zo maar na vaststelling van het cijfer dit openbreken. Zie hiervoor richtlijnen openbreken examens van de inspectie. Uiteindelijk is de directeur verantwoordelijk voor het bepalen van de uitslag, en het borgen dat dit op een manier gaat die in lijn is met de wet en regelgeving.

Art. 10 2e

**Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap**

✉ Postbus 16375, 2500 BJ Den Haag  
📍 Rijnstraat 50, Den Haag  
📧 [examensvo@minocw.nl](mailto:examensvo@minocw.nl)

**Van:** Art. 10 2e  
**Aan:** Art. 10 2e  
**Onderwerp:** tekst protocollen  
**Datum:** woensdag 19 februari 2020 9:08:06  
**Bijlagen:** [protocollen2-6versie18-2def nspl.docx](#)

---

ha Art. 10 2e

n.a.v. wat opmerkingen vanuit ons bestuur over dat het voor scholen wel duidelijk moet zijn wat moet, mog etc. hebben we bijgevoegde tekst.

Wat is een goede balans tussen duidelijkheid geven voor scholen en een heel juridisch epistel hierover...

Wat is jou / jullie idee over bijgevoegde tekst?

En als het ingedikt kan, wat zou weggelaten kunnen zonder aan duidelijkheid voor de scholen te verliezen?

vr gr

Art. 10 2e

## 2.6 Protocol omgaan met examenwerk 2020

### Inleiding

Het enige wat het examenbesluit over het omgaan met examenwerk voorschrijft is dat het werk van een centraal examen tot 6 maanden na de diplomering bewaard moet blijven, ter inzage voor belanghebbenden (artikel 57, lid 1).

Een kandidaat kan op basis van inzage van het door hem/haar gemaakte centraal examenwerk geen bezwaar maken bij de Commissie van Beroep tegen de beoordeling van het werk van het centraal examen. De correcte beoordeling is gewaarborgd door het inschakelen van de tweede corrector (bij cspe's een tweede examinerator). Een kandidaat kan wel naar de rechter stappen. Uit jurisprudentie blijkt dat de rechter alleen in de beoordeling ingrijpt als blijkt dat sprake is van een onmiskenbare onzorgvuldige beoordeling.

Het is belangrijk in het examenreglement (of als bijlage daarbij) duidelijkheid te geven over wat wel en niet is toegestaan met betrekking tot inzage van examenmateriaal. Hierbij moeten uitspraken van de rechter in acht worden meegenomen, ook omtrent regelgeving vanuit de AGV.

### Regelgeving

[Eindexamenbesluit VO Artikel 31 Examenreglement en programma van toetsing en afsluiting](#)  
[Eindexamenbesluit VO Artikel 57 Bewaren examenwerk](#)

### Richtlijnen voor kandidaten in examenreglement

De volgende regels kunnen in het examenreglement van de school worden opgenomen:

- De kandidaat mag niet met potlood schrijven. Teken (van grafieken e.d.) met potlood is toegestaan.
- De kandidaat mag geen gebruik maken van correctielak, -pen of -lint.
- De kandidaat mag alleen gebruik maken van door de school gewaarmerkt papier.
- Het gebruik van eigen klad-/aantekenvorm is niet toegestaan.
- Na het inleveren van het examenwerk mag de kandidaat onder geen beding wijzigingen of aanvullingen in het ingeleverde werk aanbrengen.
- Bij het inleveren van de uitwerkingen van een examen, moet de kandidaat op het eerste blad hebben vermeld hoeveel blaadjes hij inlevert.
- Op ieder blad vermeldt de kandidaat het nummer van het betreffende blad.
- De kandidaat mag geen mobiele telefoon bij zich hebben of andere apparatuur (zoals een smartwatch) waarmee contact met anderen kan worden gemaakt.

### Richtlijnen voor surveillanten

- De surveillant die uitwerkingen van een examen inneemt, controleert of het aantal ingeleverde blaadjes klopt met het aangegeven aantal.
- Na het inleveren van het examenwerk mag de kandidaat onder geen beding wijzigingen of aanvullingen in het ingeleverde werk aanbrengen.  
De surveillant noteert op het proces-verbaal de tijd waarop de kandidaat het examenwerk heeft ingeleverd.
- De surveillant die vaststelt dat een kandidaat, die voortijdig de examenzaal verlaat, het werk niet volledig heeft gemaakt, onthoudt zich van commentaar.
- Alle surveillanten ondertekenen de processen-verbaal.
- Op het proces-verbaal wordt vermeld welke surveillant(en) het examenwerk heeft/hebben ingenomen en gecontroleerd.



### Inname open vragen en /of werk met een uitwerkbijlage

De directeur ziet er op toe dat:

- de kandidaat zijn naam en kandidaatsnummer op ieder blad, inclusief het, op de daartoe bestemde plaats heeft genoteerd;
- de kandidaat op het eerste blad heeft vermeld hoeveel blaadjes totaal worden ingeleverd en dat dit aantal klopt met het aantal daadwerkelijk ingeleverde blaadjes;
- op het proces-verbaal wordt genoteerd dat een kandidaat het werk heeft ingeleverd (dit kan eenvoudig door afvinken gebeuren).

### Inzage van beoordeelde examens

Bij de centrale eindexamens VO hebben de betrokkenen inzage recht waarbij zowel het gemaakte werk als de opgaven onder begeleiding kunnen worden ingezien. De AVG is van toepassing, omdat er sprake is van persoonsgegevens (zie onder meer de uitspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie (20 december 2017, C-434/16). Dat geldt zowel voor de examenantwoorden als voor het commentaar van de correctoren. Dit betreft papieren examens én digitale examens. Volgens de AVG hebben examenkandidaten het recht op inzage in hun persoonsgegevens en recht op een overzicht of kopie.

Aanbevolen wordt om met betrekking tot het onderwerp recht op inzage af te stemmen met de functionaris gegevensbescherming en/of de privacy officer.<sup>1</sup>

### Rechten van examenkandidaten

Het inzage recht heeft als doel dat de betrokkenen de verwerking van het gemaakte werk kan inzien en de rechtmatigheid daarvan kan controleren (artikel 15 AVG). De kandidaat heeft geen absoluut recht op een kopie van de opgaven.

- De AVG geeft recht op verstrekking van een kopie van de persoonsgegevens die worden verwerkt (Artikel 15 lid 3 AVG).
- Dit betekent niet dat de betrokkene altijd recht heeft op het verstrekken van een kopie van het daadwerkelijke document waarin de persoonsgegevens zijn verwerkt. Bijvoorbeeld het gemaakte werk inclusief opgaven. Dit hangt samen met in hoeverre de examenopgaven bijvoorbeeld geheim gehouden moeten blijven. Wel heeft de betrokkene recht op een volledig overzicht, in begrijpelijke vorm, van alle persoonsgegevens die van hem/haar verwerkt zijn.
- Het inzage recht mag namelijk geen afbreuk doen aan de rechten of vrijheden van anderen (artikel 15 lid 4 AVG). Bijvoorbeeld intellectuele eigendomsrechten, zoals auteursrechten van de toetsaanbieders. In beginsel heeft een betrokkene recht op een afschrift van zijn persoonsgegevens. Maar dit staat op gespannen voet met het belang om de toetsopgaven hun waarde te laten behouden (zodat de opgaven opnieuw ingezet kunnen worden) en de auteursrechtelijke bescherming van die opgaven. Er moet een evenwicht gevonden te worden tussen beide belangen. Het beperken van het inzage recht door het enkel bieden van inzage van het gemaakte werk inclusief opgaven/toets tijdens een gesprek leidt tot een redelijk evenwicht tussen het recht op inzage aan de ene kant en het behoud van de waarde van de toetsen en de auteursrechtelijke bescherming ervan.

Dit betekent voor de examenkandidaten van de (centrale) eindexamens VO dat de kandidaat (begeleid) het gemaakte werk en het commentaar inclusief opgaven/toets inzien.

### Geheimhouding opgaven

#### Opmerking [ ]: Of is het als volgt:

1. Recht op inzage bij papieren examens houdt in dat je fysiek inzage geeft in de papieren antwoordbladen/antwoordsjablonen (inclusief toetsopgaven in de meeste gevallen omdat er geen geheimhouding is)
2. Recht op inzage bij digitale examens houdt in dat de school een kopie/afschrift meegeeft.

In beide gevallen kan de leerlingen vragen om een papieren of digitale (foto)kopie. De school mag dan vragen of de leerling een papieren kopie wil of een digitale kopie? Peter: goede vraag; Bij digitaal examen zou het evt ook een printscreen zijn, maar dat is niet altijd mogelijk,

**Opmerking [ ]** Recht op rectificatie/correctie toevoegen? En wat betekent dat in recht in de praktijk, willen we dat toelichten of verwijzen naar de Aanpak IBP?

<sup>1</sup> Voor meer informatie over de rechten van betrokkenen verwijzen we naar de handreiking rechten betrokkenen op de Aanpak IBP: <https://aanpakibp.kennisnet.nl/rechten-van-betrokkenen/>



In sommige gevallen rust er geheimhouding op de examenopgaven. Daarvan is sprake als het geven van een kopie van het gemaakt werk afbreuk kan doen aan de geheimhouding van de opgave. Denk hierbij aan de vmbo-flex examens in het vmbo-bb en -kb, de examens in het tweede tijdvak aangewezen vakken en de examens in het derde tijdvak.

Als opgaven na afname openbaar worden gemaakt is er geen sprake van geheimhouding, zoals bij centrale schriftelijke examens in het eerste tijdvak.

#### **Kopie of overzicht van persoonsgegevens**

De school kan een kopie meegeven mits er geen sprake is van geheimhouding van de opgaven. Is er wel sprake van geheimhouding, dan kan de school een papieren kopie of digitaal overzicht van de persoonsgegevens in een andere vorm meegeven. Concreet komt dit er op neer dat de opgaven niet herleidbaar moeten zijn op basis van het overzicht wat gegeven wordt. De school mag bijvoorbeeld een papieren kopie verstrekken waarbij de examenvragen zwart gemaakt zijn. Denk aan een antwoord-sjabloon of antwoord-blad waarop de vragen en antwoorden zijn opgenomen. Als het een digitaal examen betreft, dan kan de school een (digitaal) overzicht van de persoonsgegevens verstrekken

**Opmerking** [ ] Verschil tussen 'kopie' en 'overzicht' moet helder zijn.

Het kopie van het examenwerk mag deels zwart gemaakt worden als de rechten van de eerste en tweede corrector in het geding kunnen komen.

#### **Richtlijnen inzage van beoordeelde papieren centrale examens**

de directeur geeft toestemming tot inzage in het centraal examenwerk.  
de directeur draagt er zorg voor dat inzage geschiedt onder toezicht.

**Opmerking** [ ] Toevoegen richtlijn inzage van DIGITALE centrale examens?

Bijvoorbeeld:

- Directeur geeft toestemming tot het verstrekken van een (digitaal) overzicht van het gemaakte werk
- Directeur draagt er zorg voor dat de kandidaat toegang krijgt tot een digitaal overzicht van het gemaakte werk.

#### **Richtlijnen beheren/bewaren van papieren centrale examens**

De directeur draagt er zorg voor dat:

centraal examenwerk tot 6 maanden na diplomering bewaard blijft.

de medewerker aan wie examenwerk wordt toevertrouwd dit zorgvuldig beheert.

**Van:** Art. 10 2e  
**Aan:** Art. 10 2e  
**Cc:** Art. 10 2e  
**Onderwerp:** Inzagerecht examens irt AVG  
**Datum:** maandag 2 maart 2020 16:25:27  
**Bijlagen:** [image001.jpg](#)  
[AVG en inzagerecht irt toetsen en examens.docx](#)

---

Dag allen,

Morgenmiddag staat een overleg gepland over het inzagerecht i.r.t. examens (conform de AVG).

Op basis van de verschillende mailwisselingen en de factsheet van Art. 10 2e heb ik de factsheet bijgewerkt (en iets anders geordend). In het document staan nog verschillende vragen die we morgen kunnen doornemen. Het is wat kort dag maar als het lukt, willen jullie het document dan voorafgaand aan het overleg alvast doornemen?

Art. 10 2e, jij bent morgen niet bij het overleg maar zou je, gezien je betrokkenheid bij het onderwerp tot nu toe, wel willen meelesen op bijgevoegd document en opmerkingen aan mij willen doorgeven? Dank!

Groeten,



Art. 10 2e

.....  
**Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap**  
Directie Voortgezet Onderwijs || Team Toetsen en Examens  
Rijnstraat 50 | 2515 XP | Den Haag  
Postbus 16375, IPC 5600 | 2500 BJ | Den Haag  
.....

T 06-  
E @minocw.nl